

15.1.2021

Liikenne- ja viestintäministeriölle

VN/15033/2019-LVM-90

## **Lausunto liikenteen automaation lainsäädäntö- ja avaintoimenpidesuunnitelmasta**

Palvelualojen työnantajat Palta ry kiittää mahdollisuudesta lausua liikenteen automaation lainsäädäntö- ja avaintoimenpidesuunnitelmasta. Palta edustaa noin 2000 yksityistä palvelualan yritystä ja yhteisöä muun muassa logistiikka-, informaatio- ja viestintä-, asiantuntijapalvelu-, hallinto- ja tukipalvelu- sekä viihde- ja virkistystoimialoilla.

Suunnitelmassa on tarkasteltu liikenteen automaation kehityksen tämänhetkistä tilaa, automaation kehitykseen liittyviä oikeudellisia kysymyksiä sekä muun muassa tiedon hyödyntämiseen ja infrastruktuurin liittyviä kysymyksiä.

Suunnitelma kokoa hyvin kattavasti eri näkökulmista automaattisen liikenteen edistämiseen liittyviä pullonkauloja sekä mahdollisia ratkaisuja asian edistämiseksi kansallisesti.

Suomella on hyvä mahdollisuus toimia liikenteen automaation edelläkävijänä. Tätä tukee suomalaisten kyky hyödyntää digitaalisuutta ja teknologioita tehokkaasti. Suomessa on kehittyneet mobiiliverkot ja erinomaista mobiiliteknologiaosaamista.

Suomen heikkouksia ei kuitenkaan ole käsitelty toimenpidesuunnitelmassa. Näihin voidaan lukea esimerkiksi korkea autoverotus, joka hidastaa ajoneuvokannan teknologista uusiutumista. Lisäksi haasteena on heikossa kunnossa oleva perusinfra ja väyliin kohdistuva korjausvelka, joka auttamattomasti hidastaa myös yrityksen investointeja automaattisen liikenteen kehittämiseen. On tärkeää, että perusasiat ovat kunnossa, ennen kuin voidaan laajamittaista kehitystä ja yritysten investointeja nähdä asian tiimoilla Suomessa.

Tavaralogistiikan automaation kannalta on myös huomioitava laajemmin ajoneuvon (automaattisen) liikkumisen ohella myös muita kuljetuksiin liittyviä automaatio- ja robotiikkatarpeita. Jos pyritään esimerkiksi kuljettamattomaan tai etäohjattuun liikenteeseen, joudutaan miettimään miten lastaukset ja purkamiset voitaisiin hoitaa ilman ihmiskäsiä.

Lainsäädännön kehittämisen näkökulmasta tulisi selkeästi huomioida se, että Suomessa operoi kotimaisia kuljetusyrityksiä, kansainvälisiä kuljetusyrityksiä sekä ulkomaisia tavarantuoja. Siksi kansallisen säätelyn kehittämisessä tulee toimia varovaisesti ja mieluiten EU:n ja muun kansainvälisen lainsäädännön, alan itsesääntelyn ja standardoinnin ehdoilla. Kuljetusala toimii kansainvälisesti, joten ajoneuvoissa, niissä käytettävissä teknologioissa, sekä yritysten ja esimerkiksi kuljettajien osaamisessa ei voi olla liian suuria eroja maiden välillä.

Digitaalisen infrastruktuurin ja tarvittavien mobiiliyhteyksien osalta on syytä tehdä tiivistä yhteistyötä teleoperaattoreiden kanssa. On keskeistä, että tarvittavat mobiiliyhteydet esimerkiksi tieosuuksien varrelle voidaan rakentaa markkinalähtöisesti kysynnän mukaan. Palta kannattaa toimenpide-

15.1.2021

ehdotusta: ”*Selvitetään ja tunnistetaan uusia liiketoimintamalleja yhteistyössä teleoperaattoreiden kanssa, jotka vastaavat uusiin automaattiliikenteen kysyntätarpeisiin liikenneväylien tietoliikenneyhteyksien osalta*”.

Liikenteen automaatio tarvitsee toimivan datainfrastruktuurin kehittymistä niin staattisen kuin dynaamisen tiedon osalta. Niin viranomaisten kuin yritysten hallussa olevan datan jakamista ja sen monipuolista hyödyntämistä tulee edistää Suomessa.

On kuitenkin tärkeää, että kilpailuilla markkinoilla toimivien yritysten keräämää ja omistamaa dataa ei lainsäädännön keinoin ”sosialisoida” yhteiseen käyttöön. Tiedon hyödyntämisen ja esimerkiksi toimitusketjun rajapintojen avaamisen on perustuttava yritysten vapaaehtoisuuteen, kaupallisiin ratkaisuihin ja yritysten välisiin sopimuksiin. Tietojenkeruun kustannuksista yrityksillä tulee olla oikeus saada korvaus, eikä yrityksiltä tule voida vaatia investointeja tiedonkeruun järjestämiseksi vastikkeetta yhteiskunnan tai kilpailevien yritysten käyttöön.

Kunnioitavasti

Tatu Rauhamäki  
Johtaja, elinkeinopolitiikka  
Palvelualojen työnantajat Palta ry

Jari Konttinen  
Asiantuntija, elinkeinopolitiikka  
Palvelualojen työnantajat Palta ry